

ב"ה

עזמק הפשט עיונים ברש"י

פ' קרח

על פי 'לקוטי שיחות' כרך כ"ג

העדות והאדות יתקבלו בברכה בטל'

08-6882799 / 050-4125205

או במייל rizs@neto.bezeqint.net

ניתן גם להזמין לפרשיות נוספות

תוכן העיונים

א

על הפסוק "והנה פרח מטה אהרן .. ויוצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים" (יז, כג) פירש רש"י: "ויוצא פרח - כמשמעו". ולכאורה, מאי קמ"ל? / ביאור ההפרש בין לשון "פרח" שמשמעה הוספה וגידול בכלל, לבין "ויוצא פרח" שמשמעו צמיחת פרחים בדוקא / הטעם שלא צמחו השקדים מיד אלא הוצרכה ההקדמה של "ויוצא פרח ויצץ ציץ"

ב

רש"י מפרש (יז, כה) שהמטרה באות פריחת המטה והנחתו לדורות היתה "לזכרון שבחרתי באהרן הכהן ולא ילונו עוד על הכהונה". ולכאורה, למה הוצרך אות נוסף על הבחירה באהרן, לאחר כל האותות שראו ישראל בבליעת קרח ועדתו ושריפת מקטירי הקטורת (והמגפה שלאחר מכן) / ביאור דיוק לשון רש"י (יז, כג) בפירושו "ויוצץ ציץ": "חנטת הפרי כשהפרח נופל", שנתכוון להדגיש שהפרחים נפלו ליד המטה ומשה הראה לבני ישראל גם את הפרחים / גם לדורות שמרו את הפרחים ביחד עם המטה, כי בפרחים מודגש שטבע המטה עצמו נשתנה

"וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר אֶבְחַר בּוֹ מִטַּהוֹ יִפְרַח וְהִשְׁכַּתִּי
מֵעָלַי אֶת תְּלִנּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵם מְלִינִם
עָלֵיכֶם. וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֵלָיו
כָּל נְשִׂאֵיהֶם מִטָּה לְנָשִׂיא אֶחָד מִטָּה לְנָשִׂיא
אֶחָד לְבֵית אֲבֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר מִטּוֹת וּמִטָּה אֶהְרֹן
בְּתוֹךְ מִטּוֹתָם. וַיָּנַח מֹשֶׁה אֶת הַמִּטָּה לְפָנָי ה'
בְּאֶהֱל הָעֵדֻת. וַיְהִי מִמָּחָרָת וַיָּבֹא מֹשֶׁה אֶל אֱהֹל
הָעֵדֻת וַהֲנִיחַ פָּרַח מִטָּה אֶהְרֹן לְבֵית לֹוִי וַיֵּצֵא פָּרַח
וַיֵּצֵץ צִיץ וַיִּגְמַל שְׁקָדִים" (יז, כ-כג)

-רש"י-

ויוצא פרח - כמשמעו.

ציץ - היא חנטת הפרי כשהפרח נופל.

ויגמול שקדים - כשהוכר הפרי הוכר שהן

שקדים, לשון 'ויגדל הילד ויגמל':

הכתוב כאן כופל את לשון "פריחה": "והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויוצא פרח";
ולכאורה משמעות הדברים היא שהיו שם שני סוגים של "פריחה", וצריך ביאור.

בעלי התוספות פירשו¹:

1. דעת זקנים. וראה גם מושב זקנים.

"משמע דתרי עניני פרח היו שם, דמצד אחד 'פרח' ואותן פרחים עמדו ולא נפלו לעולם, ומצד אחד 'ויוצא פרח' ונפל כדרך כל פרחי אילנות, 'ויצץ ציץ ויגמול שקדים'".

והיינו, שתחילת הכתוב - "והנה פרח מטה אהרן" - מדבר על פרחים שגדלו על המטה ונשארו בקיומם גם לאחר מכן (ולא נפלו), ואילו המשכו - "ויוצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים" - מדבר על צד אחר של המטה, שבו גדלו פרחים ונפלו לאחר מכן (כדרך עץ המלבלב שמוציא פרחים בתחילה ואחר כך נופלים) ובמקומם גדלו הפירות.

ועוד פירוש מצינו², שבתחילה "פרח מטה אהרן" וכן מצאו משה והוציאו לפני בני ישראל; אמנם עדיין היה מקום לבעל דין לטעון שאין זה מטה אהרן הראשון אלא מטה אחר הוא שפרח - ולכן עשה הקב"ה נס נוסף, ולאחר שהוציאו משה לבני ישראל אז הוציא פרחים בפניהם עוד הפעם, וזהו שממשיך "ויוצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים"³.

אמנם חידוש גדול יש בפירושים אלה לגבי פשט המקרא, ולכן נראה לומר שבדרך הפשט קושיא מעיקרא ליתא; וכן משמע מפירוש רש"י שבכלל לא נכנס לזה, משום שלפי "פשוטו של מקרא" אין צורך בחידושים אלה, כדלקמן.

"כמשמעו" – פשיטא!

ויובן בהקדים תמיהה כללית:

---

2. הובא בפני דוד - להחיד"א - פרשתנו אות טו.

3. וראה גם ברא"ם ובבאר יצחק מה שפירשו.

עומק הפשט – עיונים ברש"י

בדברי הקב"ה למשה, שבתחילת הענין, נאמר "והיה האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח"; ובכן, מהיכן באו ניסים חדשים שלא נזכרו בדברי הקב"ה - "ויצץ ציץ ויגמול שקדים"⁴?

והביאור בכל זה - על פי דברי רש"י וזה לשונו:

"ויוצא פרח - כמשמעו".

ויש לדקדק, מה בא רש"י להשמיענו בזה ש"פרח - כמשמעו"?

[ובשלמא מה שממשיך רש"י לפרש את תיבות "ויצץ ציץ" - מובן, כי תיבת "ציץ" אינה ידועה, ולכן מחדש רש"י שהכוונה ל"חנטת הפרי (כשהפרח נופל)"; אך מה בא לחדש בזה ש"ויוצא פרח" הוא כמשמעו (צמיחת פרחים)?!]

ועוד קשה - אם הוצרך רש"י ללמדנו ש"ויוצא פרח" הוא "כמשמעו", למה לא פירש כן מיד בפעם הראשונה שנזכרה לשון זו בפרשתנו, בדברי הקב"ה "האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח", ששם לא פירש רש"י מאומה!

"פרח" בכלל – ו"פרח" בפרט

אלא ששתי הקושיות מתורצות זו בזו:

---

4. וכן הקשה החיד"א בספרו פני דוד בפרשתנו (אות י ואות טו): "הוה ליה למימר 'מטהו יגמול שקדים' ובזה היה נכלל הכל - לא כן עתה דכתיב 'מטהו יפרח', שומע אני דליכא אלא פרח!"

והביא שם לבאר ע"פ דברי רש"י בפירוש "ויגמול שקדים" - "ולמה שקדים, הוא הפרי הממהר להפריח מכל הפירות, אף המעורר על הכהונה פורענותו ממחרת לבוא, כמו שמצינו בעוזיהו וכו'".

ולפי זה מיישב, שמכיון ששקדים מורה על מהירות הפורענות לכן לא הזכירו הקב"ה, כי "מפי עליון לא תצא הרעות", והזכיר רק את צמיחת הפרחים שעדיין אין ניכר בהם פרי השקדים.

אך מובן שחידוש זה אינו "פשוטו של מקרא", וכדלקמן בפנים.

את דברי הקב"ה "אשר אבחר בו מטהו יפרח" - לא פירש רש"י דהיינו "כמשמעו", כי באמת הפירוש שם אינו מוגבל ל"משמעו". והיינו:

כשמדובר על מטה תלוש (ולא על אילן המלבלב) ואומרים שהמטה "יפרח" - לא מתכוונים לצמיחת פרחים במובן המצומצם, אלא לכללות הענין של הוספה וצמיחה, שתהיה במטה הוספה וגידול שלא היו בו קודם לכן.

ולא הוצרך רש"י לפרש הדבר, כי כבר מצינו כעין זה במקרא - לגבי מכת שחין נאמר "שחין פורח אבעבעות"⁵, וכן בפרשת נגעים מצינו כמה פעמים הלשון "פורחת" לגבי מראות המתווספים בעור הברש⁶; ועל דרך זה בתהלים⁷: "צדיק כתמר יפרח" - שבכל אלו אין הכוונה לצמיחת פרחים אלא לכללות הענין של הוספה וגידול.

ומעתה מובן בפשטות זה שבפועל הוציא המטה (לא רק פרחים, אלא) גם "ויצץ ציץ ויגמול שקדים" - כי הקב"ה אמר ש"מטהו יפרח" באופן כללי, שתהיה בהמטה הוספה וגידול (ואין הכוונה לצמיחת פרחים דוקא), ועל זה הוא שמספר הכתוב שכן אירע בפועל - "והנה פרח מטה אהרן", שגם כאן הכוונה על כללות הענין של הוספה וגידול.

וזהו איפוא שכאשר מגיעים להתיבות "ויוצא פרח" הוצרך רש"י לפרשן "כמשמעו" - כי בשתי הפעמים הקודמות שבהן נאמרה לשון זו ("מטהו יפרח" ו"פרח מטה אהרן") הכוונה היא ל"פריחה" במובן כללי של הוספה, ועל זה מדגיש רש"י ומחדש שבפעם השלישית ("ויוצא פרח") אינו כן אלא כאן מתחיל הכתוב לפרט את ההוספה והגידול שהיו בהמטה, כסדר עץ המלבלב:

"ויוצא פרח - כמשמעו", צמיחת פרחים; "ויצץ ציץ", נפילת הפרחים והופעת הציצים; "ויגמול שקדים", צמיחת הפירות בשלימותם.

---

5. וארא ט, ט.

6. תזריע יג: יב, כה, לט, מב, נז. מצורע יד, מג.

7. צב, יג.

נס המלוכש בטבע

אמנם לפי דרכנו מתעוררת קושיא:

כיון שנתבאר שדברי הקב"ה "מטהו יפרח" אינם מכוונים לצמיחת פרחים בדוקא, אלא על כללות הענין של הוספה וגידול שיהיה בהמטה - למה באמת אירע בפועל סדר זה של "ויוצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים"?

הרי בלאו הכי היה זה נס שהמטה מלבלב ו"פורח" - ואם כן, היה יכול מיד להוציא שקדים מוכנים, ו"פרחים" ו"ציצים" אלו לשם מה?!

ויש לומר:

אמנם כללות הענין היה נס על טבעי, אך רצה הקב"ה שנס זה יהיה באופן שהמטה עצמו משתנה ונהפך למציאות חדשה העושה פירות, עד שפירות השקדים מתייחסים הם ושייכים להמטה גופא (ולא רק שהפירות "עברו דרכו").

ולכן גדלו השקדים לפי הסדר הטבעי של צמיחת פירות - בתחילה "ויוצא פרח", אחר כך "ויוצץ ציץ", ורק לבסוף "ויגמול שקדים" - להשמיענו שחל שינוי בטבע המטה והוא זה שהצמיח את הפירות בדומה לאילן ממש.

וההוראה בזה היתה לענין כהונת אהרן⁸ - שאמנם זה שאהרן נבחר לכהונה הוא ענין של "נס", חידוש מצד בחירת הקב"ה, אבל בחירת הקב"ה פעלה שינוי בטבעו של אהרן גופא, ומעתה ואילך הרי זה טבעו העצמי; וממילא מושללת כל סברא ומחשבה שאולי הקב"ה יעביר את הכהונה ליהודי אחר וכיוצא בזה⁹, כי הכהונה נקבעה באהרן ובניו כחלק מטבעם העצמי ולא יחליף ולא ימיר כו', ודו"ק.

(חלק כג - קרח א)

---

8. וראה בארוכה להלן סימן ב.

9. שזה היה עומק טענת קרח ועדתו, כמבואר במפרשים. ואכ"מ.

ב

"וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר אֲבָחַר בּוֹ מִטָּהוּ יִפְרֹחַ וְהִשְׁכַּתִּי
מֵעָלַי אֶת תְּלֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵם מְלִינִם
עֲלֵיכֶם. וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֵלָיו
כָּל נְשִׂאֵיהֶם מִטָּה לְנָשִׂיא אֶחָד מִטָּה לְנָשִׂיא
אֶחָד לְבֵית אֲבֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר מִטּוֹת וּמִטָּה אֶהְרֹן
בְּתוֹךְ מִטּוֹתָם. וַיִּנָּח מֹשֶׁה אֶת הַמִּטָּה לִפְנֵי ה'
בְּאַהֲלֵ הָעֵדוּת. וַיְהִי מִמַּחֲרַת וַיָּבֹא מֹשֶׁה אֶל אֶהֱלֵ
הָעֵדוּת וַהֲנִיחַ פָּרַח מִטָּה אֶהְרֹן לְבֵית לֵוִי וַיֵּצֵא
פָּרַח וַיִּצֵּץ צִיץ וַיִּגְמַל שְׁקָדִים. וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אֶת כָּל
הַמִּטּוֹת מִלִּפְנֵי ה' אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּדְּאוּ וַיִּקְחוּ
אִישׁ מִטָּהוּ. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הֲשִׁב אֶת מִטָּה
אֶהְרֹן לִפְנֵי הָעֵדוּת לְמִשְׁמֶרֶת לְאוֹת לְבְנֵי מְרִי
וְתִכַּל תְּלֹנוֹתָם מֵעָלַי וְלֹא יָמָתוּ" (יז, כ-כה)

-רש"י-

ציץ - היא חנטת הפרי כשהפרח נופל.

ויגמול שקדים - כשהוכר הפרי הוכר שהן
שקדים, לשון 'ויגדל הילד ויגמל'. ולשון זה
מצוי בפרי האילן, כמו 'ובסר גמל יהיה נצה'.
למשמרת לאות - לזכרון שבחרתי באהרן
הכהן ולא ילונו עוד על הכהונה:

מדברי הכתוב (כפי שפירשם רש"י) עולה, שהמטרה בנס פריחת המטה והנחתו למשמרת, היתה לבטל אפשרות של תלונוה כלפי כהונת אהרן (וכדברי הקב"ה בתחילת הענין: "והיה האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח, והשיכוני מעלי את תלונוה בני ישראל אשר הם מלינים עליכם").

ולכאורה אינו מובן:

לאחר שהתגלתה יד ה' באופן הכי ברור בעונשם של קורח, דתן ואבירם, וכן שריפתם של מאתים וחמשים איש "מקריבי הקטורת"¹⁰ - ואף המגפה שבאה לאחר מכן - איך יתכן עדיין חשש מפני "תלונוה בני ישראל", שלכן נדרש מופת חדש של פריחת המטה?

מה נשתנה?

הרמב"ן מפרש, שבאמת "אין המטה הזה אות רק על מטה לוי שנבחר משאר השבטים". והיינו, שהמטה נועד לחזק את בחירת הקב"ה בשבט לוי (במקום הבכורות), ואילו על בחירת הקב"ה באהרן כבר ידעו משריפתם של מאתיים וחמשים מקריבי הקטורת, ובלשונו: "כי השריפה אות על הכהונה, והפרח על הלוייה".

אך דברי רש"י ברור מללו שהמטה נועד לחזק (גם) את כהונת אהרן, וכבר ביארו המפרשים - בכמה אופנים - כיצד מוכחת שיטת רש"י מפשט הכתוב.

[הרא"ם פירש, שאילו מטרת המטה היתה להוכיח את מעלת שבט לוי, לא היה נכתב שמו של אהרן, אלא שמו של אלעזר בנו, שהוא הנקרא "נשיא נשיאי הלוי"¹¹].

ובנחלת יעקב כתב, שאם המטרה היתה להודיע את מעלת שבט לוי בלבד - היו כותבים על המטות רק את שמות השבטים, בלי לפרט שמות הנשיאים כלל.

---

10. טז, לה.

11. במדבר ג, לב.

ועוד האריכו בכמה מפרשים¹²].

ובכן, אליבא דרש"י צריך ביאור:

במה הוא החידוש והיתרון המיוחד בנס פריחת המטה, שדוקא על ידו מתחזקת כהונת אהרן, חיזוק שאינו בא מתוך כל מה שאירע קודם לכן?

"חק נתן ולא יעבור"

ויש לומר בביאור הענין:

בליעת קרח ועדתו הביאה לידיעה והכרה ש"ה' שלחני לעשות את כל המעשים האלה" - שאכן משה רבינו הוא שליח של הקב"ה, וכל מה שעשה "על פי הדיבור" עשה. וביתר שאת כאשר ראו כיצד חמשים ומאתיים האנשים "מקריבי הקטורת" נשרפו, ורק אהרן נשאר - משום שהוא זה שהקב"ה בחר בו לכהונה.

אמנם עדיין יש מקום לבעל דין לטעון, שאף שהקב"ה בחר באהרן, ולכן הקמים כנגדו נענשו - הרי אין הוא ראוי בעצמותו לכהונה גדולה, ובאמת יש הראויים יותר ממנו (ובפרט לנוכח חלקו של אהרן בחטא העגל). זאת ועוד: יתכן שמינוי אהרן בא בגלל בקשת ותפלת משה עליו¹³, או מטעם צדדי אחר¹⁴.

וכדי לבטל לגמרי טענה זו - בא האות דפריחת המטה, שהיה בו דבר מיוחד במינו:

---

12. ראה לבוש. שפתי חכמים. ועוד.

13. וכעין מ"ש בפ' עקב ט, כ: "ואתפלל גם בעד אהרן".

14. ולהעיר מדברי האור החיים בפרשתנו יז, כ: "ולא הספיק כל מה שעשה ה' בקרח - אולי שהיו חושבים כי מה שאירע לקרח הוא על שדיבר כנגד משה וחלק עליו, וה' ינקום נקם על כבוד נביאו נאמן ביתו; ולעולם אפשר שיבחר בשאר השבטים לשרתו כו'".

לא היה זה "סתם" נס נוסף, מטה יבש המוציא שקדים באופן על טבעי - אלא הנס התחבר עם טבע המטה, באופן שהמטה השתנה בעצמותו ונהפך למין "אילן" העושה פירות בסדר טבעי¹⁵;

וכפי שמספר הכתוב שהשקדים לא הופיעו מיד (באופן "שמימי"), אלא גדלו בשלבים, לפי הסדר של גידול שקדים על עץ: בתחילה "ויוצא פרח", אחר כך "ויצץ ציץ", ורק לבסוף "ויגמול שקדים" - להשמיענו שחל שינוי בטבע המטה והוא הצמיח את הפירות בדומה לאילן ממש.

[ויומתק בזה לשון רש"י על "ויגמול שקדים" - "כשהוכר הפרי הוכר שהן שקדים, לשון 'ויגדל הילד ויגמל', ולשון זה מצוי בפרי האילן":

לכאורה היה רש"י צריך לקצר ולומר "ולשון זה מצוי בפירות" - וזה שהאריך והדגיש "בפרי האילן" הוא בהתאם להחידוש כאן שהמטה הוציא את השקדים כמו "אילן" של ממש].

וזה בא להוכיח על כהונת אהרן - שאמנם זה שאהרן נבחר לכהונה הוא ענין של "נס", חידוש מצד בחירת הקב"ה, אבל בחירת הקב"ה פעלה בטבעו של אהרן גופא, ומעתה ואילך הרי זה טבעו העצמי; וממילא מושללת הסברא שאולי הקב"ה יעביר את הכהונה לאחר (על ידי תפלה ובקשה וכיוצא בזה), כי הכהונה נקבעה באהרן ובניו כחלק מטבעם העצמי ואין עוד מקום לערעור ושינוי.

ה"פרח" נפל – משה הרים

אך עדיין חסר ביאור:

מפשט הכתוב משמע שהסדר הטבעי של צמיחת השקדים היה גלוי רק לעיני משה - "ויבוא משה אל אוהל העדות, והנה פרח מטה אהרן לבית לוי, ויוצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים";

---

15. ראה גם לעיל סימן א בסופו.

אמנם כאשר הוציא משה את המטה לאחר מכן, להראותו לכל בני ישראל, לכאורה הם ראו רק את השלב הסופי של השקדים המוכנים, ולא ראו את כל הסדר הטבעי (שהיה בתוך אוהל מועד); ואם כן, כיצד הועיל הדבר לבטל את "תלונות בני ישראל"?!]

[הרשב"ם מחדש, כי כשנכנס משה מצאו שפרח ולא יותר, ועל כך נאמר "והנה פרח מטה אהרן"; ורק אחר כך "ויצץ ציץ" לעיני כל ישראל, ואחר כך "ויגמול שקדים" לעיני העם.

אבל כבר העירו במפרשים¹⁶, שפירוש זה אינו מיושב בפשט הכתוב, שמשמעו ברור כי רק לאחר סיום הענין של "ויגמול שקדים" - אז הוציא משה את המטות לבני ישראל, והדרק קושיא לדוכתא].

ונראה לומר, על פי דיוק לשון רש"י שפירש "(ויוצא פרח - כמשמעו), ציץ - היא חנטת הפרי כשהפרח נופל"¹⁷:

כוונת רש"י היא, שכמו באילן כפשוטו, הרי הסדר הוא שבתחילה יוצאים פרחים ולאחר מכן בא השלב של חנטת הפירות ואז נופלים הפרחים בסמיכות לאילן - כך גם בנידון דידן, בתחילה הצמיח המטה פרחים, ולאחר מכן הם נפלו על ידו;

ובכן, כאשר משה הוציא את המטה מאוהל מועד - כדי להראותו לכולם - צירף אליו גם הפרחים שנפלו ממנו, וזה הוכיח לכל בני ישראל שהשקדים אכן צמחו לפי הסדר הטבעי ובדומה לאילן ממש: קודם כל צמחו הפרחים, לאחר מכן חנטו הפירות והפרחים נפלו, ובהמשך השלימו הפירות את גידולן וניכרו כשקדים מוכנים.

---

16. ראה פני דוד להחיד"א סוף פרשתנו; מלבי"ם על הפסוק; ועוד.

17. ולכאורה, כדי להסביר את משמעות המלה "ציץ" די ומספיק אומרו "חנטת הפרי" - לשם מה מוסיף רש"י "כשהפרח נופל"? מדוע הוצרך להוסיף ולבאר ש"חנטה" כוללת את נפילת הפרח?

פרחים נצחיים

ולפי דרכנו יתבאר היטב גם לשון חז"ל¹⁸ בענין גניזת הארון, שאמרו שביחד עם הארון נגנז גם "מקלו של אהרן בשקדיה ופרחיה" - וכבר תמהו המפרשים¹⁹: הרי הפרחים כבר נפלו (ובמקומם צמחו שקדים)²⁰!

אלא:

כשם שבפעם הראשונה הוציא משה את המטה ביחד עם (השקדים שעליו ו) הפרחים שנפלו, כדי שבני ישראל יראו ויבינו שהשקדים צמחו על המטה בסדר הטבעי של "ויוצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים" (ועל ידי זה יבינו שכהונת אהרן היא ענין "טבעי" אצלו, שאינו שייך לשינוי, כאמור) -

כך כאשר שמרו את המקל "למשמרת לאות", שמרו ביחד עמו את הפרחים שצמחו עליו ונפלו, שהם הראיה על הסדר הטבעי של צמיחת השקדים על המטה. ולכן מפרטים חז"ל את ה"פרחים" בפני עצמם, להשמיענו שגם אותם שמרו ביחד עם המטה (אף שהיו נפרדים ממנו), וק"ל.

(חלק כג - קרח א)

---

18. יומא נב, ב. הוריות יב, א. כריתות ה, ב. ועוד.

19. ראה דעת זקנים מבעלי התוספות פרשתנו יז, כג. פני דוד להחיד"א סוף פרשתנו. ועוד.

20. המפרשים מיישבים, שבאמת חלק מהפרחים נשארו על המטה לדורות ולא נפלו ממנו (ראה מה שהובא לעיל בתחילת סימן א).

אולם כד דייקת, הרי לפי דבריהם עדיין קשה (לאידך גיסא):

אם אכן הפרחים נשארו על המקל - למה צריכים חז"ל לפרט את הפרחים במיוחד? הרי הם חלק מ"מקלו של אהרן" וכלולים בו (בדרך ממילא)!

ובשלמא זה שמפרטים ה"שקדים" - יש לומר, שבזה נתכוונו לבאר על איזה מקל מדובר כאן; אולם למה צריך לפרט גם את ה"פרחים"?

ולפי דברינו יובן היטב, כדלקמן בפנים.

לע"נ הרה"ח
דובער אליעזר ז"ל
בן המשפיע המפורסם
הרה"ח
שלמה זלמן ע"ה
האוולין

נלב"ע ו' תמוז תנש"א
הוקדש על ידי בני משפחתו
לאויש"ט